

OP ZOEK NAAR IDA

Leesexemplaar

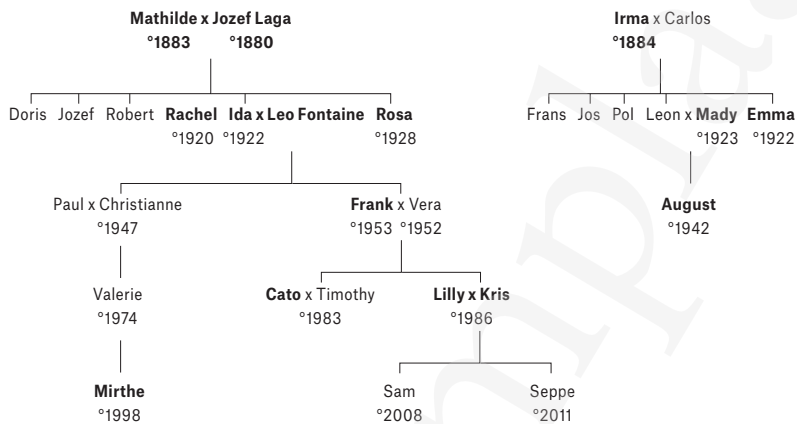

NATHALIE LE BLANC

Op zoek naar

Ida

PELCKMANS

1. 3 maart, Antwerpen

‘Ben je een passionele vrouw, Cato?’

De man laat de o van Cato extra lang duren en eindigt met een hijgerige h, terwijl hij haar boven zijn wijnglas aankijkt en niet bepaald subtiel zijn wenkbrauwen optrekt.

Daar gaan we, denkt Cato. Op de tientallen dates die ze de afgelopen twee jaar heeft gehad, was er altijd weer dat moment dat seks ter sprake kwam. Soms zo verbloemd dat ze het pas een paar dagen later doorhad, soms met de fijngevoeligheid van een bulldozer. Ze is niet preuts, dus het leverde soms boeiende conversaties op. Soms.

Nee, heeft ze zin om te antwoorden, ik ben zo frigide als een diepvries. Gewoon om hem te choqueren. Want de date met Johan-de-fiscalist is tot nu toe nog niet echt een feest. Hij had aangedrongen op een etentje, terwijl zij een kop koffie of een wandeling een beter idee vindt voor een eerste afspraakje. Zo kan je er na een halfuur onderuit muizen als het tegenvalt. Cato was vanavond graag na vijf minuten al opgestapt, nadat Johan trots vertelde dat hij zijn dikke auto zoals gewoonlijk op twee parkeerplaatsen had gezet, want ‘wat gingen ze doen?’ Online was Johan grappig, geïnteresseerd en attent geweest, maar tot nu toe heeft hij alleen nog maar over geld, vastgoed en zichzelf gepraat. Toen hij eerder op de avond binnenkwam, leek hij het prototype van de afgelikte zakenman. Duur pak, das met zo’n veel te grote knoop, elk haartje in de plooi. Maar na veel glazen rode wijn hangt zijn das scheef en steekt zijn haar alle kanten op. Hij praat steeds trager en dat maakt hem niet echt interessanter.

‘Excuseer, ik moet even...’ Cato wijst naar de trap en staat op van tafel.

Als ze op het toilet zit, graait ze in haar tas naar haar telefoon.

Cato

Ik ga nooit nog op date. Nooit. En als ik het toch weer in mijn hoofd haal, dan moet jij me tegenhouden. Desnoods manumilitari.

Helena

Is het zo erg? Wacht, ik zoek al even het nummer van de landmacht op.

Cato

Ja, het is zo erg. Als eikeligheid een olympische discipline was geweest, dan had deze kerel gegarandeerd goud gewonnen.

Helena

De Ardense Jagers komen je redden.

Cato

?

Helena

Dat is een legereenheid. Ik heb ooit nog iets gehad met zo’n Jager. Een Luikenaar met een sexy stem die geweldig kon kussen.

Ah ja, dat klopt, haar vriendin heeft een zwak voor mannen in uniform.

Ze stopt haar telefoon weer weg. Jammer genoeg kan ze zich niet eeuwig verstoppen. Van op de trap ziet ze Johan druk gebaren tegen de ober. Ze wandelt traag weer naar haar tafel. De hele zaak zit vol, en het lawaai van de pratende gasten lijkt plots veel luider dan daarnet. Dit is het soort dure restaurant waar je twintig jaar geleden gesteven witte tafelkleden en knipmesbediening kreeg, maar waar vandaag het in casual zwart geklede personeel de volledige ingrediëntenlijst van het gerecht opnoemt dat met zorg op het houten plankje of kunstige keramische bord geserveerd wordt. Het eten was heerlijk, maar dat is voorlopig het enige lichtpuntje van de avond.

‘Ik dacht nog een derde fles te bestellen, dan kunnen we het leger blij maken door die ook nog soldaat te maken.’ Johan lacht hartelijk om zijn eigen grap.

Cato is even in de war, na haar militair getinte WhatsApp-conversatie daarnet met Helena, maar als de flauwheid van de grap doordringt, zucht ze zo luid dat de ober glimlacht. Deze keer houdt ze zich niet in.

‘En dat, jongeman, is niet eens zijn flauwste mop van de avond.’

Johan kijkt verbaasd van de grijnzende ober naar Cato en terug.

‘Ik stel voor dat we de rekening vragen,’ knikt ze.

‘Maar het is nog maar kwart voor tien.’ Johans onderlip gaat net niet pruilen.

‘Ik moet nog terug naar Brussel.’

Als de rekening komt, slaat Johan zo hard met zijn hand

op het plankje waar die op vastzit, dat het hele restaurant opkijkt.

‘Ik betaal,’ toetert hij luid, rondkijkend om te zien of iedereen hem gehoord heeft. Normaal zou Cato gaan discussiëren tot ze de helft mag betalen, maar deze avond was zo onaangenaam dat ze hem graag voor de rekening laat opdraaien.

De hele weg naar de parking ratelt Johan als een opgedraaid poppetje. Dat het een geweldige avond was. Zo lekker. Zo gezellig. Hij gaat die plek zeker aanraden aan al zijn invloedrijke vrienden. Plots legt hij zijn hand op haar arm.

‘Ik heb lang niet zo’n mooie, boeiende vrouw ontmoet. Eerlijk waar.’

‘Boeiend?’ Cato stopt. Ze is nu zo geërgerd dat ze niet eens meer haar gebruikelijke hoffelijkheid kan opbrengen. ‘Jij weet helemaal niets van mij, want ik heb amper iets gezegd. Er was geen speld tussen te krijgen.’

‘En je bijt van je af. Dat vind ik zo sexy.’

Hij buigt zich naar voren en Cato draait snel haar hoofd weg. Zijn kus landt op haar oor.

‘We moeten dit zeker nog eens doen,’ roept hij haar na als ze de trap van de parking afloopt.

Niet dus. Al was hij de laatste man op aarde. Ze is nog niet aan haar auto, als haar telefoon bliëpt.

Ik bel je morgen. Maar eerst ga ik van je dromen.

J. XXX

Daar gaan we, denkt ze. Als ze niet antwoordt geeft hij misschien op.

Terwijl ze op haar gps de snelste weg uit de stad zoekt,

bedenkt ze dat de geheugenkaart van dat ding ondertussen een soort logboek van mislukte dates is. Misschien spant Antwerpen wel de kroon op het vlak van vreemde ervaringen. Er waren de charmante journalist die na een uur weg moest omdat hij eerder die dag iemand had geïnterviewd die misschien wel de vrouw van zijn leven was, de boekhouder die een hele wandeling door het Middelheimpark de minzaamheid zelf was, maar diezelfde avond nog een mail met hardcore porno stuurde, en de Deurnenaar die tijdens een wandeling langs de Schelde zijn telefoon opnam en doodleuk aan zijn vrouw uitlegde dat hij met wat kameraden aan het poolen was, maar om zes uur thuis zou zijn.

Natuurlijk waren niet alle dates een ramp, er waren ook fijne mannen geweest. Een aantrekkelijke Brusselaar die het graag als stand-upcomedian wilde maken, maar na een paar maanden afhaakte omdat hij niet kon samenzijn met iemand die niet veganistisch was, een sexy politieagent uit Kortrijk die op papier een boeiende kandidaat leek, maar in realiteit te saai voor woorden was, en een vingervlugge amateur-goocheelaar die een geweldige minnaar was, maar ook een tikje racistisch bleek. Van succes kan ze dus niet echt spreken.

* * *

‘Hoezo, je gaat niet meer daten?’

Lilly is zo verbaasd dat ze heel even stopt met het schrobben van de vieze ovenschotel.

‘Toch zeker tot na de zomer?’

‘Was je date zo erg?’

Cato knikt. ‘Al vond hij van niet. Hij heeft al elf berichtjes gestuurd.’

‘Daar gaan we. Een stalker.’

De twee zussen kijken geamuseerd naar hun vader, die de glazen in de afwasmachine herschikt.

‘Pap, wat ben je toch een dramaqueen.’

‘Wat? Dat gebeurt hè. Je moet altijd voorzichtig zijn.’

Lilly en Cato rollen tegelijkertijd met hun ogen, alsof het gechoreografeerd is.

‘Echt liefje, ik begrijp niet waarom jij per se nu al wil daten.’ Hij legt zijn arm op haar arm. ‘Ik weet dat het ondertussen vijf jaar geleden is, maar zo lang is dat eigenlijk niet als je erover nadenkt.’

Cato trekt haar schouders op. Ze hebben dit gesprek elke keer als ze op bezoek komt. Haar vader is altijd al heel beschermend geweest als het over zijn dochters gaat, en dat is nog erger geworden nadat hun moeder zeventien jaar geleden stierf.

Toen Cato op haar vijftiengste bij Timothy introk, had haar vader haar gewaarschuwd. Was dat wel een goed idee, iets beginnen met de kleinzoon van je baas? Daar had Cato ook zelf bij stilgestaan. Ze vond Tim meteen aantrekkelijk toen hij die eerste keer haar kantoor binnenwandelde, maar wimpelde zijn vraag of ze iets met hem wilde gaan drinken af, want ja, hij was de kleinzoon van haar mevrouw Delphine. Maar hij had niet opgegeven. Niet op een arrogante of opdringerige manier, zo was hij niet. Hij pikte elke donderdag zijn grootmoeder op voor de lunch, en kwam dan altijd een praatje maken. Af en toe vroeg hij of ze nog steeds geen dorst had, want zijn aanbod was nog altijd geldig. Na een paar maanden polste ze voorzichtig bij haar bazin wat die ervan zou vinden als ze op stap ging met haar kleinzoon. ‘Eindelijk,’ had me-

vrouw Delphine gelachen, ‘die arme jongen slaapt slecht omdat je hem altijd afwijst.’ Amper drie weken na die eerste date was ze bij hem ingetrokken, tot grote consternatie van haar vader, en de volgende jaren waren voorbijgevlogen. Op haar dertigste verjaardag had Tim haar ten huwelijk gevraagd, want ‘het wordt tijd dat we een baby maken’. Hun bruiloft op het landgoed van Tims familie was volgens haar familie bepaald extravagant, en volgens die van Tim verrassend bescheiden. Drie weken later was Cato weduwe. Na hun huwelijksreis was Tim op zijn eerste dag terug op kantoor in zijn auto gestapt, en toen die er na een halfuur nog altijd stond, was een collega gaan kijken. Hij zat onderuitgezakt achter zijn stuur. Een hartstilstand, die na onderzoek te wijten bleek aan een genetische afwijking. Een week later was Cato ’s nachts wakker geworden in een plas bloed, met afschuwelijke pijn in haar onderbuik. Ze wist niet eens dat ze zwanger was, maar besepte meteen dat dit een miskraam was. Tims dood had als een aanrijding met een vrachtwagen gevoeld, en haar baby verliezen alsof er nog een tientonner achteraan kwam. Meer dan een jaar leefde ze in een soort functionele coma: ze werkte, at (weinig) en sloep (slecht). In de jaren die volgden hadden vriendinnen, familie en een goede therapeut haar geholpen om haar uit haar diepe put te trekken. Ook al denkt ze nog elke dag aan Tim, ze wil nu echt graag een nieuwe relatie. En een kind. Misschien wel twee of drie. Ze is ondertussen zesendertig, en heeft dus niet zoveel tijd meer, vandaar haar vele dates de laatste twee jaar. Iets wat haar vader, die na de dood van haar mama nooit meer een relatie had, niet altijd goed begrijpt.

‘Pap, waarom doen we dit eigenlijk?’

‘Wat? Over je liefdesleven praten?’

‘Nee, die borden afspoelen. Dat doet de afwasmachine toch.’

‘Maar niet zo proper als ik wil. Dit is toch gezellig. Zo kunnen we praten.’

‘Dat kunnen we ook gewoon op je sofa hoor.’ Lilly droogt haar handen af. ‘Wil er nog iemand een kop thee?’

Als ze even later met z’n drieën op een rij op de sofa zitten, zet Cato de tv aan. Hopelijk zorgt dat ervoor dat het gesprek lekker luchtig blijft. Ze zapt langs een luide soap en een onduidelijke documentaire. Een talkshow, dat is beter.

‘Goeienavond dames en heren, en welkom. We hebben een hele reeks interessante gasten voor u vanavond...’

‘Wat ik net bedacht.’ Lilly zet haar kopje op de salontafel. ‘Als je pas na de zomer weer gaat daten, zal dat je heel wat trim- en epileerwerk sparen.’

Cato verslikt zich in haar thee. Typisch dat haar zus er opnieuw over begint. Als haar interesse eenmaal gewekt is, is ze net een bloedhond die een spoor volgt.

‘Wat? Het is toch waar. Ik dacht vanmiddag nog hoeveel tijd ik daar eigenlijk in steek. En waarom? Het is niet dat Kris geen seks meer wil als ik mijn benen een paar weken niet scheer.’

‘Maar Lilly toch, hebben we je opgevoed om dat soort praatjes te vertellen?’ Pap kijkt zijn jongste hoofdschuddend aan.

‘Wat? Ik heb twee zonen, dus ja, ik heb seks.’ Lilly lacht hartelijk, maar haar gezicht wordt dan plots heel ernstig. ‘En ik bedacht daarnet ook, misschien wil Cato wel een man omdat ze een kind wil.’

Cato zucht. Er is blijkbaar geen ontkomen aan.

‘Een kind? Hm.’ Haar vader kijkt plots heel zorgelijk.

‘Of wil je hier liever niet over praten?’ Lilly kijkt haar strak aan.

‘Niet echt, nee.’

Het blijft even stil, en de overenthousiaste presentator kondigt een glamoureuze Nederlandse actrice aan die een veel gedeelde column heeft geschreven omdat ze zich, nu ze veertig is, afgeschreven voelt. Ook omdat ze single is en geen kinderen heeft. Getver, denkt Cato, waar is de afstandsbediening. Het is al erg genoeg dat ze daar zelf over piekert, ze wil dat niet op tv zien of er met haar familie over moeten praten.

‘Ik heb een geweldig huis, maar het is zo leeg met alleen mij erin,’ zucht de actrice terwijl ze haar gezicht achter haar donkere bles verbergt.

‘Dat.’ Cato zegt het luidop, ook al was ze dat niet van plan. ‘Dat herken ik. Ik heb een prachtig appartement, maar er is niemand voor wie ik de koelkast moet vullen.’ Ze neemt een slok van haar thee. ‘Ik heb zoveel liefde in mij en ik weet me er geen raad mee.’

‘Je zorgt voor jezelf, meisje.’ Haar vader legt een hand op haar arm. ‘En voor ons. Trouwens, als je per se een kind wil, dan neem je toch gewoon een kind. Ik zal met plezier helpen, dat weet je. Ik heb toch alle tijd nu ik met pensioen ben.’

‘Maar het is meer dan dat, pap. Ik heb vriendinnen die er alleen voor staan als moeder en ik bewonder dat, maar het is ook keihard. Niet alleen praktisch of financieel, maar ook omdat je als enige verantwoordelijkheid draagt. Ik vind het nu al zwaar om alles alleen te beslissen en te doen. Met een kind zal dat alleen maar moeilijker worden.’ Ze kijkt haar zus aan, die al een hele tijd niets meer gezegd heeft. ‘Ik ben onge-

rust dat Tim mijn enige kans was en dat ik nooit meer iemand ga tegenkomen die even goed bij me past als hij.'

'Behalve dan op het vlak van hoe je een huis inricht of je kleren uitkiest?' Haar zus plaagt haar altijd omdat zij en Tim daar inderdaad vaak discussies over hadden. Hij gruwde van modern design en droeg zelfs op hun huwelijk een jeans en een T-shirt. Weliswaar met een smokingjasje, maar toch. 'Je wil een soort Tim, maar dan met een betere smaak.'

Cato glimlacht.

'Zoiets, ja.' Ze slikt de krop in haar keel weg. 'Ik heb soms het gevoel dat ik sinds Tims dood maar wat doe in dit leven, ik wil iemand met een zaklamp zodat we samen de weg wat beter kunnen vinden.'

'Iemand aan wie je je ook dagelijks ergert,' lacht Lilly. 'Zeker als hij zoals die van mij vandaag een hele dag zenuwachtig loopt te wezen omdat Club Brugge een belangrijke match heeft.'

'Uiteraard.' Cato lacht. 'Maar wel iemand met wie je denkt oud te kunnen worden. Dat klinkt sentimenteel, maar ik denk dat Tim en ik iets hadden wat echt diep ging. Een connectie tussen gelijken. En eerlijk, als ik om me heen kijk, dan is dat uitzonderlijk. Ik ken maar een of twee andere koppels die dat hebben. Jij en Kris, en mijn collega Helena en haar Klaus. Dus dat wil ik opnieuw. Voor minder dan dat doe ik het niet.'

'Dat begrijp ik.' Lilly heft haar kopje omhoog als toost. 'Op een diepe connectie.'

'Waarom klinkt dat een beetje vunzig, Lilly?'

'Omdat jij een *dirty mind* hebt, papa. En omdat Kris en ik een geweldig seksleven hebben, zo af en toe.' Ze lacht en steekt haar hand omhoog voor een zusterlijke high five.

'Stop!'

De twee vrouwen kijken verschrikt naar hun vader. ‘Zo grof was die grap nu ook weer niet hè, papa,’ zegt Lilly een tikje verongelikt.

‘Nee, nee, nee, stop de tv. Zet het beeld stil.’

Cato graait naar de afstandsbediening. Het beeld bevriest op een schilderij van een jonge vrouw voor een open raam. Haar gezicht is niet te zien, want ze staat met haar rug naar de kijker gekeerd. Haar zomerjurk schijnt een beetje door, en lijkt te bewegen in de wind.

‘Ik ken dat beeld.’ Hun vader springt recht en loopt de kamer uit. Hij komt terug met de foto van mémé, die al in elk huis waar het gezin gewoond heeft op een kast in de gang heeft gestaan. De zussen zeggen bij het binnenkomen altijd even ‘*Hello sunsbine*’ tegen die foto, omdat hun mémé dat ook altijd tegen hen zei. Het is dan ook een mooie foto. Mémé Ida is nog jong en zit in de zon op een bank voor een groot raam. Ze heeft haar knieën opgetrokken en glimlacht breed naar de fotograaf. Ze ziet er gelukkig uit.

Haar vader houdt de kader naast het tv-scherm.

‘Dat schilderij lijkt er toch ontzettend op?’

Haar vader heeft gelijk. De vijf ramen in een boog naast elkaar, het uitzicht op een parkje, de gordijnen, de bank van bloemetjesstof voor de ramen, een lampje op een tafeltje, deze foto is duidelijk in dezelfde kamer gemaakt. En het meisje op het schilderij heeft hetzelfde donkere haar als mémé Ida.

‘Kunnen we het terugspoelen?’ Cato heeft haar vader in jaren niet meer zo opgewonden gezien. Hij is weer gaan zitten en wipt op en neer op de zetel.

‘Ik denk het wel, wacht.’ Ze staren met drie naar het scherm.

‘Graag een warm applaus voor Toon Dupont en Anton

Halow. Toon is directeur van het Nationaal Museum der Kunsten, waar binnenkort een grote overzichtstentoonstelling opengaat van Alexander Halow, de Britse schilder van wiens hand het duurste moderne schilderij ooit verkocht is. Anton is de jongste zoon van de schilder, en hij is in België omdat hij een heel speciale opdracht heeft.’

De museumdirecteur ziet er wat sjofel uit in zijn losse blazer en met warrige haren. Dat valt extra op omdat zijn compagnon uitzonderlijk afgeborsteld is. In een messcherp Engels accent legt de Brit uit dat zijn vader twee jaar geleden overleed. De erfenis wordt nog volop afgehandeld, ook omdat de man een opvallende voorwaarde in zijn testament heeft geschreven. Hij heeft zijn erfgenamen de opdracht gegeven de vrouw te vinden die op een van zijn allereerste schilderijen te zien is. Haar naam was Ida en ze was een Belgische vluchteling in het Welshe Cardiff. Meer weten de Halows niet. Ze krijgen hun erfenis alleen als ze dat schilderij aan haar nazaten schenken, anders gaat Halows persoonlijke fortuin uit zijn werk naar de Britse staat.

Cato pauzeert de opname.

‘Cato, wat doe je nu?’

‘Pap, zat mémé Ida tijdens de Tweede Wereldoorlog in Wales?’

‘Dat denk ik wel, ja. Ze heeft opa Leo in elk geval daar leren kennen. Wacht, wacht, wacht.’

Hij loopt naar zijn buffetkast, diept een verweerde leren map op uit een lade en haalt er allerlei oude documenten uit.

‘Een spaarboekje, hun trouwboekje, foto’s, foto’s, nog meer foto’s. Wacht, hier, een brief. Geadresseerd aan Ida Laga, Pen-y-Lan Road, Cardiff.’

‘Komaan Cato,’ zegt Lilly, ‘druk op play. Wat zeggen ze nog?’
‘Er hangt dus veel af van deze zoektocht?’ grijnst de presentator.

‘*Don’t worry*,’ lacht Anton. ‘De Halows zijn een oude adellijke familie met een aanzienlijk vermogen, we hebben allemaal al ons deel van die familie-erfenis gekregen. Het gaat hier over mijn vaders persoonlijke fortuin en zijn kunst. Niemand van ons weet wie deze vrouw is, of ze nog leeft en waarom hij absoluut wil dat haar familie dit werk krijgt. Twee kunsthistorici zijn al anderhalf jaar bezig met het uitkammen van mijn vaders papieren en correspondentie op zoek naar meer informatie, maar tot nu toe hebben ze niets relevants gevonden. Ze hebben nog heel wat dozen te gaan, maar u begrijpt, we willen haar graag vinden, en deze expo was een mooie gelegenheid voor een oproep aan het Belgische publiek.’

‘Vandaar dat we het schilderij een centrale plaats geven op onze tentoonstelling,’ vult de museumdirecteur hem aan. Hij legt uit dat er op de website van het NMdK een speciale pagina is voor wie denkt informatie te hebben over de vrouw op het schilderij en in heel wat kranten en tijdschriften wordt een advertentie geplaatst met een vraag naar informatie.

‘Pap, geef me je tablet eens?’ Lilly begint te tikken. ‘NMdK, NMdK. NMdK!’ Ze kijkt even op en grijnst. ‘Stel je voor dat dat mémé Ida is. Hoe cool is dat?’ Ze kijkt even naar de tv, waar het beeld van de twee mannen bevroren is. ‘En die Toon, dat is een beetje een stuk, vind je niet, Cato? Sexy stem, ook.’

‘Een stuk zou ik hem nu niet noemen.’

‘Cato valt niet op lange smalle types, Lilly, dat zou je nu toch al moeten weten.’

Maar hij heeft inderdaad iets, denkt Cato.

2. 15 mei 1940, Oostende

‘Ida Laga! Maak godverdomme dat je nu meteen beneden bent!’

Haar moeders stem galmt door het hele huis. Ze vloekt normaal nooit, Ma, maar deze godverdomme lijkt uit het diepst van haar ziel te komen.

‘Pa is al vertrokken, hij verwacht ons binnen een halfuur aan boord.’

Ida sluit haar koffer en kijkt de kamer rond. Al achttien jaar is dit het centrum van haar universum, en ze heeft geen idee wanneer ze hier weer zal slapen. Ze zet haar omgevallen teddybeer weer recht tegen het hoofdkussen en legt dan even haar hand op het voeteneind.

Dag bed.

Dag Beer.

Dag boeken.

Haar moeder, klein en kogelrond, staat onder aan de trap en dirigeert de mensen als waren ze een filharmonisch orkest. De families van de vissers die op haar vaders schip werken, verzamelen zich op de stoep voor ze richting kade gestuurd worden. Ida’s zus Rachel bedekt de meubels in de woonkamer met lakens, buurvrouw Simonne pakt veldflessen gevuld met water en melk in en Tante Irma en haar dochter Emma staan in razend tempo boterhammen te smeren in de keuken. Als al het brood in huis is opgebruikt, krijgt iedereen zijn deel. De jongste dochter Rosa is eropuit gestuurd om oma Kooy op te halen. Deze weduwe heeft de laatste twintig jaar alle moeders in de buurt bijgestaan en op alle kinderen gepast. Dat maakt

haar een beetje iedereen peetmoeder en toen ze Ma Laga vroeg of ze alsjeblieft mee naar Engeland mocht, had die meteen ja gezegd. Ook de familie Mechele van nummer 6 staat gepakt en gezakt voor de deur.

Als Ida beneden komt, houdt Ma zowel een zomer- als een winterjas omhoog.

‘Is alles boven afgesloten? Ook op zolder?’

Ida knikt.

‘Trek deze aan.’

‘Allebei? Ma, het was gisteren bijna 20 graden.’

‘s Nachts kan het heel koud zijn op zee. En je hebt geen idee hoelang deze oorlog gaat duren, je gaat nog blij zijn met die winterjas.’

Ook Rachel trekt twee jassen over elkaar aan. Ma geeft ondertussen instructies aan haar zus Irma, die het huis voor hen zal afsluiten.

‘Geef me de sleutels maar als we elkaar in Engeland zien,’ hoort ze haar moeder zeggen.

‘We weten nog niet wat we gaan doen,’ zucht Irma. ‘Onze Leon spreekt over Frankrijk. Dieppe.’

‘Die zoon van jou heeft ongelijk. Je hebt die Franse soldaten hier gezien vorige week, Frankrijk is eraan voor de moeite. Maar het Kanaal raken die Duitsers nooit over. Kom naar Engeland.’ Ma zegt het met zoveel zelfvertrouwen dat het lijkt alsof ze persoonlijk de strategische vergaderingen van het Belgische leger heeft bijgewoond. Ze omarmt haar zus snel en draait zich dan naar haar drie dochters.

‘*On y va!*’

Ida heeft nog net tijd om haar nichtje Emma te knuffelen.

‘Tot snel,’ fluistert ze. Ze wil eigenlijk roepen dat ze bang is

en niet weg wil en dat ze Emma gaat missen, maar alles lijkt erger als je het luidop zegt.

Ze neemt haar koffer en gooit de propvolle zak vol kleren die haar moeder van een laken heeft geknoopt over haar schouder. Rosa lijkt eerder opgewonden dan bang en huppelt het huis uit. Als je twaalf bent is zo'n oorlog blijkbaar niet erg intimiderend. Rachel huilt stilletjes als ze afscheid neemt van Tant Irma en Emma. De laatste dagen zijn voor iedereen moeilijk geweest, maar haar zus had een verschrikkelijke nacht achter de rug. Van het moment dat Ma op de radio hoorde dat het Duitse leger België was binnengevallen, stond haar besluit vast. Zodra Pa terug aan land was, zouden ze vluchten. Spullen werden ingepakt, zaken werden geregeld en Ida vertelde haar bazin in de stoffenwinkel dat ze over een paar dagen waarschijnlijk niet meer zou komen werken. Rachel, die in juni zou trouwen, wilde dat haar Frans mee zou vluchten. Dat moet Pa beslissen, had haar moeder geantwoord. Ze noemt hem altijd 'die tamme student' als Rachel niet in de buurt is, dus Ida vermoedt dat haar moeder niet staat te springen om hem in haar gezin op te nemen. Toen de *Lodrigo*, het schip van de familie, gisterenavond laat aanmeerde, was Rachel meteen naar de kade gelopen. Vader trok zijn schouders op en zei dat hij het allemaal goed vond, als Frans maar om vijf uur klaarstond om te vertrekken. Alleen, Frans bleek niet echt enthousiast. In theorie was dat een prima idee, dat vluchten, maar nu er elke dag sirenes over de stad huilden, de vluchtelingen de stad instroomden en de radio het over mijnen op zee had, trok hij zijn staart in. Toen Rachel rond middernacht thuiskwam met de boodschap dat Frans niet meeging en haar had gesmeekt om ook te blijven, stapte Ma op hoge poten naar zijn ouder-

lijke huis. Frans kon meevluchten of niet, maar haar dochters kwamen allemaal mee, punt uit. Rachel had de rest van de nacht gehuild, maar niet meer geprotesteerd. Dus loopt ze nu in het donker naast Ida naar de haven terwijl ze haar tranen af en toe aan haar jas afveegt. Ida, die haar handen vol heeft, geeft haar een duwtje om haar te troosten. Er komt een kwade snauw terug.

‘Jij weet niet wat het is om iemand die je graag ziet achter te laten.’

Ze heeft een punt, denkt Ida. Ze droomt van avonturen en verre reizen, maar dit is anders. De oorlog is niet echt een verrassing, er komen al een paar jaar vluchtelingen uit Duitsland naar Oostende om van hieruit naar Engeland te reizen. Joden, vooral, maar ook tegenstanders van Hitler. En nadat de Duitsers vorig jaar eerst Polen en toen ook Denemarken en Noorwegen binnenvielen, was het duidelijk dat een oorlog onvermijdelijk was. Nu de familie beslist heeft om te vluchten, beseft Ida dat dat betekent dat ze alles wat ze kent moet achterlaten.

De zon is ondertussen aan het opkomen en de lucht is van het soort diepblauw dat maar een halfuurtje duurt voor het echt licht is. Iedereen staat nog op de kade te wachten als ze bij de *Lodrigo* aankomen. Het ruim moest vannacht nog leeggemaakt en schoongemaakt worden en dat heeft langer geduurd dan voorzien. Bovendien staat haar vader met zijn stuurman te discussiëren. Die wil liever wachten tot vannacht om te vertrekken, bang voor de Duitse luchtaanvallen die al dagen worden aangekondigd. Maar haar vader wil van geen wachten weten.

‘Als je niet mee wil, dan vertrekken we zonder jou,’ klinkt

het gedecideerd. Hij draait zich om. 'Iedereen aan boord, nu meteen. Vrouwen en kinderen in het ruim, we hebben de tussenschotten weggenomen. Alle mannen aan dek.'

Het ruim is geen goed idee, denkt Ida. Ze wordt sowieso snel zeeziek en de visgeur daarbinnen zal niet helpen. Ze treuzelt, en gaat als allerlaatste aan boord.

'Pa?'

'Hm.'

'Moet ik echt het ruim in?'

Hij grinnikt, want hij weet uit ervaring dat zijn dochter geen zeebenen heeft. 'Ga jij daar maar zitten. Maar die valies en die zak moeten wel naar beneden.' Hij knijpt even in haar arm. 'En maak je maar geen zorgen, de zee is vlak als een laken en ze voorspellen mooi weer.'

Ze geeft haar spullen aan haar moeder, die in het ruim prompt boterhammen en drinkbussen begint uit te delen. Rachel staat ook nog aan dek, streng turend naar de kade, alsof ze hoopt dat Frans toch nog komt aanfietsen als ze het maar graag genoeg wil. Als de motor gaat pruttelen en de touwen worden losgegooid, stapt haar zus snikkend de ladder naar het ruim af. Ida doet haar winterjas uit, plooit die tot een soort kussen en gaat boven op een bak naast de reling zitten. Traag vaart het schip het Vissersdok over en als ze de Voorhaven indraaien, gaan de sirenes voor het luchtalarm af. Ze hoort hoe iedereen in het ruim begint te morrelen en ook aan dek klinken de mannen ongerust. Tot nu toe is het altijd bij die sirenes gebeven, maar net als ze het laatste stukje pier voorbijvaren, hoort Ida ook het gebrom van vliegtuigen.

'Stuka's.' Haar vader wijst naar het oosten, waar kleine zwarte stipjes alsmaar groter worden.

‘We moeten terug,’ roept de stuurman luid, om boven al het lawaai uit te komen.

Haar vader schudt zijn hoofd. ‘We moeten verder, zeker nu. Volle kracht!’

Er ontstaan discussies aan dek, sommige mannen zijn bang dat de Duitsers het schip zullen beschieten, anderen willen net zo snel mogelijk weg. De stippen komen steeds dichterbij en lijken nu ook echt op vliegtuigen. Ida staart er compleet verlamd naar. Ze heeft geleerd dat ze op de grond moet gaan liggen bij een luchtaanval, maar geen enkele spier in haar lichaam reageert. Het gebrom wordt meer een gezeur als de stuka’s een duikvlucht nemen. Ze ziet hoe de vliegtuigen bommen droppen en dan volgen er een paar zware ontploffingen. Het lijkt of ze de inslagen tot in haar maag voelt. Ze kruipt in elkaar en stopt met ademen tot de vliegtuigen niet meer hun richting uit komen.

‘Het fort van Napoleon,’ roept iemand.

‘Daar zitten Franse troepen, denk ik.’ Haar vader komt naast haar staan en legt een hand op haar schouder.

‘Gaat het?’

‘Moet ik gaan liggen?’ Haar stem klinkt klein, alsof er iemand haar keel vastheeft. Ze heeft het gevoel dat ze gaat huilen, maar er komen geen tranen.

‘Nee, ze zijn niet in ons geïnteresseerd. Hoop ik.’

Samen staren ze naar de dikke zwarte rook die vanuit de duinen omhoog cirkelt. De vliegtuigen maken ondertussen zeurend een rondje boven de stad, duiken opnieuw omlaag en droppen een tweede lading bommen.

‘De haven!’ roept de stuurman. ‘Ze mikken op de Istanboelkade.’

Daar zitten waarschijnlijk honderden vluchtelingen samen, want het is vlak bij de aanlegplaats van de veerboten. Ida sluit haar ogen. Het lijkt of de temperatuur plots een paar graden daalt en ze begint te rillen. Haar moeder heeft gelijk, ze gaat die winterjas nog nodig hebben.

Het schip is ondertussen de havengeul uit en vaart parallel met de kust voorbij de Kursaal. De Duitsers vliegen over de stad en Ida kan het geluid dat ze nu maken niet thuisbrengen.

‘Machinegeweren.’ Haar vader staat nog steeds naast haar. ‘Ze beschieten de stad.’

‘En ik hoor net over de radio dat ze mijnen in de haven gedropt hebben.’ De stuurman wenkt haar vader en kijkt hem met een diepe frons aan. ‘De Zinnia gaat de vaargeul blokkeren tot die mijnen opgeruimd zijn. Het kan nog dagen duren voor er weer een schip door mag. Goed dat we weg zijn.’

‘Misschien, maar we moeten voorzichtig zijn, ik hoorde gisteren van andere schepen dat er overal van die mijnen gedropt zijn. Ik wil dat je in de buurt van de radio blijft en ik zet de Jikke vooraan op de uitkijk.’

Ze varen intussen ter hoogte van Mariakerke. Ida kijkt achterom, naar de rokende stad, en ook al gelooft ze niet in God, ze zegt gebed na gebed om te smeken dat niemand die ze graag ziet gewond is. Of erger. Ze vouwt zelfs haar handen, alsof dat gaat helpen. Pas voorbij Koksijde verdwijnen de rookpluimen uit zicht. Met een krop in haar keel steekt Ida haar hand op.

‘Dag Oostende.’

3. 26 maart, Brussel

‘Kijk. Dat. Dat is een mooie man.’

Mirthe wijst naar de toog, waar inderdaad een aantrekkelijke man in de rij staat. Cato zit samen met haar nichtje Mirthe en secretaresse Zayna in een hippe Brusselse lunchbar. Zo een-tje met ongemakkelijke stoelen, glutenvrije gerechten en negentien soorten koffie. De twee jonge vrouwen hadden het over de liefde en toen Mirthe daarnet schaa-pachtig vertelde dat ze verliefd was, veranderde Zayna in een soort Sherlock Holmes. Wie is hij, waarom is hij geweldig, wat ziet ze in hem – ze wil alles weten. Cato en Zayna keken verbaasd op toen Mirthe haar nieuwe liefde omschreef als grappig, genereus, slim maar niet echt mooi. ‘Hij is klein. En nogal rond. Ik vind dat fijn om te knuffelen, maar hij zal nooit gevraagd worden om het model te zijn voor een deodorantcampagne.’

En om die reden zitten ze nu alle drie naar die man aan de toog te staren. Een gebeeldhouwde kaaklijn, brede schouders en stevige benen die er waarschijnlijk mooi uitzien in voetbalshorts.

‘Hij zou inderdaad model kunnen zijn,’ zucht Zayna.

Cato knikt instemmend.

‘Ja ja,’ lacht Mirthe. ‘Niet zo’n androgyn type dat in dure modebladen gefotografeerd wordt in ondraagbare designkleding, maar het soort man dat het gezicht is van een duur auto-merk. Of een verzekeringsmaatschappij.’

‘Of zo’n nieuwslezer op een commerciële zender die niet de slimste vragen stelt, maar waar de vrouwelijke kijkers altijd bij blijven hangen,’ gniffelt Zayna.

‘Zo eentje die mooi oud wordt, met stijlvolle grijze haren,’ voegt Cato toe.

Terwijl ze zijn carrièremogelijkheden in de modellenwereld bespreken, rekent de man af, waarna hij met een grote latte in zijn hand hun richting uit komt lopen. Het lijkt of hij hen strak aankijkt en de drie vrouwen giechelend betrapt, maar zijn blik is gefocust op het vrije tafeltje achter hen. Hij kijkt dwars door hen heen.

Nu ze niet langer afgeleid worden, keert Zayna prompt terug naar haar ondervraging.

‘Maar jij vindt hem wel aantrekkelijk, je lief?’ vraagt ze streng.

‘Ja, tuurlijk, maar ik ben verliefd dus niet objectief.’ Mirthe denkt even na. ‘Het ding is, ik voel me geweldig als hij in de buurt is. Is dat niet het meest sexy ding ter wereld?’

Terwijl ze stiekem haar mooie buurman in het oog houdt, bedenkt Cato wat een goede combinatie die twee zijn. Zayna werkt nu twee jaar als secretaresse voor de Saradaar Stichting die Cato leidt, en Mirthe doet sinds vorige zomer administratief werk om haar budget als kersverse studente aan te vullen. De eerste is nauwkeurig en efficiënt, de laatste slordig en een warhoofd, maar ze zijn allebei creatief en toegewijd en werken uitstekend samen.

‘Cato, het is twintig voor twee.’ Zayna wijst naar haar horloge. ‘Hoe laat moet jij in het museum zijn?’

Cato springt recht. Ze kijkt al de hele week nerveus uit naar de vergadering in het museum, maar door die mooie man waren haar zenuwen even helemaal verdwenen.

‘Twee uur. Dames, nog een fijne middag. Ik heb geen idee hoelang het gaat duren, maar ik laat iets weten.’

‘Ik duim dat het onze mémé Ida is,’ roept Mirthe haar enthousiast na.

* * *

Cato werkt en woont ondertussen al jaren in Brussel, maar is soms nog verbaasd over hoe heuvelachtig de stad is als je erdoor wandelt. Zeker als je je moet haasten. Haar hart klopt stevig, maar dat is niet van het lopen. Ze is een beetje nerveus. Nee, opgewonden.

Na de talkshow hadden ze het museum gecontacteerd. Of ze een dossiertje met aanwijzingen wilden opstellen waarom ze dachten dat hun Ida de vrouw op het schilderij was, werd hen gevraagd. Haar vader had zijn broer Paul en zijn vrouw uitgenodigd voor een familievergadering, en zij hadden nog meer documenten en brieven opgeduikeld waaruit bleek dat oma Ida wel degelijk in Cardiff was tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ze hadden een dossier samengesteld en Cato gekozen als hun afgevaardigde omdat zij in Brussel woont.

Nu is ze uitgenodigd op een infovergadering in het Nationaal Museum der Kunsten. Waarom ze dat zo spannend vindt weet ze zelf niet precies. Het schilderij is natuurlijk veel geld waard, maar het is niet alleen dat. De samenstelling van het dossier en de nieuwe verhalen van haar vader en oom Paul over haar mémé hebben haar nieuwsgierigheid aangewakkerd. Zij herinnert zich haar als een lieve, oude vrouw. Ida en pépé Leo woonden in Koksijde en Cato, Lilly en hun nichtje Valérie gingen er elke zomer een paar weken op bezoek. Mémé had een gezellig huis vol boeken, bakte heerlijke cake, leerde hen papieren bloemen maken die ze op het strand ver-

kochten en las altijd eindeloos veel verhaaltjes voor. Cato glimlacht als ze denkt aan die rare badmutsen met grote bloemen die ze elke zomeravond aantrok om haar dagelijkse baantjes in zee te gaan trekken. En als ze door de badstad wandelen, leek het of iedereen haar mémé kende. Ze had haar hele leven Engelse les gegeven op de lokale middelbare school en het leek alsof de halve gemeente les van haar had gehad. Toen Cato negentien was en haar moeder stierf, was mémé Ida al weduwe. De jaren daarna kwam ze vaak logeren. Cato en zij bouwden een hechte band op. In tegenstelling tot Cato's vader, die volledig uit voorzichtigheid is opgetrokken, leek haar mémé onvervaard. Ze moedigde Cato aan in alles wat ze wou proberen. Doe het, was haar motto, want wat is het ergste wat er kan gebeuren? Toen ze twee jaar geleden stierf, was Cato een week ziek van verdriet. Ze mist haar nog elke dag. Dat deze indrukwekkende oude vrouw ook ooit jong is geweest, en misschien wel een connectie had met een van de grootste schilders van de twintigste eeuw, intrigeert haar.

Als ze de glazen deur van het NMdK openduwet, loopt er net achter haar nog iemand het gebouw binnen. Ze houdt de deur open en kijkt recht in de blauwe ogen van de model-man uit de lunchbar. Cato glimlacht breed, maar hij loopt langs haar heen naar de balie.

'Ik kom voor de Halow-infosessie.' Zijn stem is hoger dan Cato verwacht, en ze spot een duidelijk Antwerps accent.

De jonge vrouw achter de receptie staart naar zijn gezicht. 'Hoe is uw naam?'

'Grootaerds. Rik.'

'Welkom, meneer Grootaerds. Als u daar even wacht, dan zal iemand u komen halen.'

De man ploft neer op een leren sofa en grijpt meteen naar zijn telefoon. Cato stapt naar voren.

‘Ik ben Cato Fontaine, ik kom voor hetzelfde als meneer.’

‘Dan mag u ook even wachten.’

Rik kijkt even op als Cato in de richting van de sofa wandelt, maar zijn telefoon is duidelijk interessanter. Ze voelt zich wat opgelaten en beslist om elk detail van de muurgrote poster die de Halow-tentoonstelling aankondigt uitgebreid te bestuderen. Ze ziet haar reflectie in de inkomdeur. Niet slecht. Maar misschien moet ze haar haar weer een stukje laten groeien. Die lange bob valt alleen goed als haar krullen de juiste *beachy wave* hebben, en daar heeft zo’n wandeling door Brussel geen goed aan gedaan.

‘Komen jullie voor de vergadering?’ Een frisgewassen jonge vrouw komt de lobby ingelopen. ‘Ik ben Marie, de assistente van directeur Toon Dupont.’ Ze steekt haar hand uit. ‘Welkom. Zijn jullie samen?’

‘Nee, ik ben Rik Grootaerds.’

‘En ik Cato Fontaine.’

‘Ah, dan zijn we compleet. Komen jullie mee?’

Ze wandelen de lobby door, langs een paar gesloten galerijen, en nemen dan de lift.

‘Mooi.’ Marie wijst naar Cato’s oranje-met-blauwe broek. ‘Dries van Noten?’

Cato knikt.

‘De collectie van vorig jaar? Die was heel kleurrijk.’ Ze lacht een beetje verontschuldigend. ‘Ik heb een jaar modeacademie gedaan voor ik naar kunstgeschiedenis ben overgestapt, maar het interesseert me nog steeds.’

‘Het is van een iets oudere collectie denk ik, ik koop vaak

spullen op de stockverkoop,' lacht Cato. 'En van deze broek word ik doodgewoon vrolijk.' Als ze opkijkt, ziet ze dat Rik haar nieuwsgierig van top tot teen bekijkt, alsof hij nu pas opmerkt dat er nog iemand anders in de lift staat.

'Hier is het,' zegt Marie even later. Ze leidt hen een vergaderzaal binnen met een blinkend witte tafel en een immens zwart-wit doek dat een hele wand vult. Maar waar Cato's aandacht meteen door getrokken wordt, is het uitzicht over Brussel. Er staat een vrouw in een grijs mantelpakje door het raam te staren.

'Mevrouw Peeters, hebt u al iets te drinken genomen?' Marie loopt naar een tafel met flessen, glazen, kopjes en een koffiekkan.

'Wil nog iemand iets? De directeur en de Britten komen er zo meteen aan.'

Terwijl de jonge vrouw iedereen iets te drinken inschenkt, gaat Cato zwiingend aan tafel zitten. Op het schilderij varen twee mensen in een soort kano door de jungle. Onderaan staat een tekst, maar die kan ze niet lezen, en ze durft niet op te staan om het van dichterbij te gaan bekijken. De ongemakkelijke stilte wordt eindelijk doorbroken als vier mensen de kamer binnenlopen. Twee ervan herkent Cato meteen. De directeur van het museum en de zoon van Alexander Halow.

'Goeiemiddag iedereen, excuseer dat we jullie even hebben laten wachten, maar we hadden vanmorgen een persmoment, en de interviews met onze twee kunsthistorici liepen een beetje uit.' Hij loopt de tafel rond en schudt Cato's hand. 'Ik ben Toon Dupont, directeur van het NMdK. Aangenaam.' Zijn brede glimlach tekent diepe plooien op zijn wan-

gen, alsof daar iets te veel vel zit. Of misschien glimlacht hij gewoon breder dan andere mensen, denkt Cato.

‘Cato Fontaine.’

‘Dat dacht ik al.’

‘Hoezo?’

‘U ziet er niet uit als een Rik. En met Linda heb ik daarnet al kennismemaakt,’ lacht Toon, waarna hij zich aan Rik voorstelt.

‘Welkom allemaal, laten we beginnen. Misschien is het handig als iedereen even vertelt wie ze zijn?’

‘Ik ben Anton Halow.’ De man heeft het waarschijnlijk warm in zijn groene tweedjasje, want Cato spot dikke zweetdruppels op zijn voorhoofd. ‘We zijn hier samen omdat mijn vader Alexander in zijn testament opdracht heeft gegeven op zoek te gaan naar de vrouw in een van zijn allereerste schilderijen.’ Hij wijst naar de andere twee mensen rond de tafel. ‘En dit zijn Marcus Royce-Stewart en Charlotte Pritchard, twee kunsthistorici die ons daarbij helpen.’

‘Er zijn tientallen reacties binnengekomen op de oproep van mister Halow en het museum.’ De man naast Anton zit stijf rechtop. Zijn accent is op en top Brits. Een beetje zoals de koningin, denkt Cato.

‘Dat is natuurlijk niet vreemd, Alexander Halow is een van de meest gerenommeerde schilders van de voorbije honderd jaar, en de waarde van het schilderij waar we het over hebben wordt geschat op een miljoen pond.’ Hij maakt een wegwerpgebaar. ‘Of euro, moet ik hier zeggen.’ Hij heeft iets bombastisch, deze man. Hij praat niet, hij declameert. En hij is het gewend dat er naar hem geluisterd wordt, zoveel is duidelijk. ‘Mijn collega miss Pritchard en ik hebben de ingezonden dos-

siers stuk voor stuk in detail bestudeerd, maar er waren maar drie geloofwaardige exemplaren bij.’

Zijn collega wil het woord nemen, maar wordt met een welgemikt handgebaar het zwijgen opgelegd.

‘Jullie moeten begrijpen dat wij de familie Halow moeten beschermen tegen oplichters en profiteurs. Iedereen wil natuurlijk een meesterwerk in handen krijgen, daarom zijn we uitzonderlijk streng geweest. Ida was hier in België duidelijk een populaire naam in de eerste helft van de twintigste eeuw, maar er waren maar een kleine twintigduizend Belgische vluchtelingen in Groot-Brittannië en niet veel van hen verbleven in Wales. We moesten dus echt heel streng zijn. Alleen wie een niet mis te verstane en duidelijk bewezen connectie heeft met Alexander Halow tussen 1942 en 1945, wanneer we denken dat dit doek geschilderd is, nemen we ernstig.’ Hij strijkt zijn toch al strak gekamde grijze haren nog eens glad. ‘Misschien kan u de dossiers even toelichten, miss Pritchard, u hebt ze tenslotte ook doorgenomen.’

Zijn collega kijkt ietwat verbaasd en haar gezicht doet Cato vermoeden dat zij op dat vlak misschien wel meer werk heeft verricht dan haar mooipratende collega.

‘Dat heb ik inderdaad, ja. Mevrouw Peeters, uw moeder Dalida was verpleegster bij het Rode Kruis en leerde Halow kennen nadat hij gewond raakte bij de evacuatie van Duinkerke. U hebt ons brieven en foto’s bezorgd die suggereren dat ze een relatie hadden. Mijnheer Grootaerds, ook uw grootmoeder beweert dat ze in 1943 een relatie had met de schilder en de drie tekeningen van zijn hand die uw familie bezit, met opschriften die duidelijk aan uw grootmoeder Ida gericht zijn, lijken dat te bevestigen. En dan is er mevrouw Fontaine.’

De vrouw glimlacht naar Cato. Ze schat haar een jaar of veertig, maar ze heeft iets meisjesachtigs. De strak geknipte blonde carré die alle kanten op waait als ze enthousiast vertelt, de donkere jurk met een wit rond kraagje, wapperende handen; ze doet Cato aan een zeer geanimeerde pop denken.

‘Uw dossier is het meest intrigerende van de drie. U hebt ons een foto bezorgd die overduidelijk in dezelfde kamer als het schilderij is gemaakt.’ De vrouw doorzoekt haar papieren en steekt dan een kopie van de foto en een kopie van het schilderij omhoog. ‘Het behang, de gordijnen, de bank, ze zijn identiek aan het portret van Ida. Uw grootmoeders naam was officieel Damida, maar iedereen noemde haar Ida, zo blijkt uit haar brieven. Ze had hetzelfde donkere haar als de vrouw op het schilderij, maar niets in de documenten die u ons hebt toegezonden, brengt haar in direct verband met Halow. Het is een mysterie.’ De vrouw lacht. ‘En ik hou wel van een goed mysterie. Met wat jullie ons toegestuurd hebben gaan mister Royce-Stewart en ik nu dieper graven. Uiteraard met jullie toestemming.’

Het volgende halfuur leggen de deskundigen uit hoe ze drie kamers vol papieren, dagboeken, foto’s en kunstwerken die de schilder achterliet in zijn landhuis millimeter voor millimeter aan het catalogiseren zijn en hoe ze willen proberen om de geschiedenis van de drie Ida’s uit te pluizen, om zo hun connectie met Halow in beeld te brengen.

‘Willen jullie mijn moeder ook zien?’ Linda Peeters kijkt ietwat bezorgd. ‘Ze heeft nog wel heldere momenten, en dan praat ze vaak over haar tijd in Wales, maar haar dementie maakt een echt gesprek meestal moeilijk. Als jullie haar willen spreken, dan wil ik daar zeker bij zijn.’ Ze zucht. ‘Ik wil niet dat

ze te veel overstuur raakt. Ze begrijpt nu al niet waarom ik zoveel vragen heb gesteld.'

'Daar zullen we rekening mee houden,' stelt Toon haar gerust. 'Geloof me, Linda, we willen niemands leven overhoop gooien. Uiteraard gebeurt elk contact via u. Bedoeling is ook dat Marcus en Charlotte jullie regelmatig op de hoogte houden van hun bevindingen. Hebben jullie nog vragen?'

'Het klinkt misschien wat voorbarig, maar wat als blijkt dat een van ons inderdaad de dochter, kleindochter of kleinzoon van de Ida op het schilderij is?' Rik kijkt traag de tafel rond. 'Dan krijgt u uw erfenis, mijnheer Halow. En krijgt een van ons dan ook echt dat schilderij?'

Cato hoort ongeloof in zijn stem, alsof hij denkt dat dit te mooi is om waar te zijn.

'Dat is wat mijn vader heeft beslist, ja.' Anton glimlacht, alsof hij dat wel een goed idee vindt, een peperduur schilderij weggeven. 'We weten niet precies waarom hij dat heeft gedaan, maar hopelijk komen we ook daar meer over te weten in de loop van dit onderzoek.'

Op de Fontaine-familievergadering hadden ze gelachen dat, als zij het schilderij zouden krijgen, ze een soort beurtrol zouden afspreken zodat iedereen van de familie het een tijdje aan zijn muur kon hangen. Maar dat was voor ze wisten dat de waarde een miljoen euro was, natuurlijk. Daar zal nog eens stevig over vergaderd moeten worden, denkt Cato.

'Het betekent natuurlijk niet dat een van jullie zomaar naar huis wandelt met een meesterwerk,' onderbreekt Marcus hem. 'Het bewijs moet waterdicht zijn, daar zal de vertegenwoordiger van de Britse staat op toezien. Als het niet onomstotelijk vaststaat dat een van jullie Ida's door Halow is geschil-

derd, dan zetten we de zoektocht voort. Als we haar niet binnen de twee jaar vinden, dan gaat de volledige Halow-collectie naar de staat.'

'Waarom?' Het floept eruit voor Cato er erg in heeft.

Anton Halow glimlacht.

'Ik vermoed dat mijn vader ons met die specifieke instructies in zijn testament wou aanzetten om serieus op zoek te gaan naar Ida. Een deel van de familie zou op Halow Hall, ons landgoed, graag een museum met werken van mijn vader willen inrichten, en dat wordt moeilijk als alle werken uit zijn nalatenschap naar de staat gaan. Het testament zet dus extra druk op de ketel.'

'En wie is die vertegenwoordiger van de Britse staat die op alles zal toezien?' Cato vindt het hele verhaal uiterst entertainend. Alsof ze plots een figurante is in een Agatha Christie-thriller. Eentje zonder moorden, hopelijk.

'Dat ben ik.' Marcus steekt zijn hand op, alsof een juf hem een vraag gesteld heeft. 'Ik ben uiteraard volledig onpartijdig. Mijn samenwerking met miss Pritchard, die de familie Halow vertegenwoordigt, verloopt tot nu toe uitstekend. We willen dit dossier allebei tot een goed einde brengen. Welk einde dat ook mag zijn.'

Zowel miss Pritchard als Toon kunnen een glimlach niet onderdrukken, waardoor Cato zich afvraagt of Marcus een verborgen agenda heeft of zichzelf gewoon iets te serieus neemt. Toons reactie op de uiteenzetting was sowieso interessant. Zijn lichaamstaal sprak boekdelen. Minzame glimlaches, kritisch opgetrokken wenkbrauwen, een hoofdknikje hier en daar, het leek of hij een soort stille ondertiteling bij het geheel verzorgde. Cato's blik werd voortdurend naar hem

getrokken. En telkens als ze zijn richting uitkeek, had hij haar blik gevangen.

‘Als er geen vragen meer zijn, dan stel ik voor dat we jullie aan Ida voorstellen.’ Toon staat op. ‘De tentoonstelling is nog niet helemaal opgebouwd dus we moeten voorzichtig zijn als we erdoor wandelen. Maar jullie krijgen zo toch al een mooi idee van hoe alles eruit gaat zien. En ik bezorg jullie uiteraard een uitnodiging voor de opening, volgende zondag. Die willen jullie niet missen.’

Hij loopt naar de deur, maar draait zich net voor het buitengaan weer om.

‘Nog één ding. Voor deze vergadering was er een persconferentie, en daar waren nogal wat Britse tabloids bij aanwezig. Zij vinden een verhaal over een schilderij dat waarschijnlijk de jonge minnares van een wereldbekende schilder voorstelt zeer smeug, vooral als daar een hoge erfenis van afhangt. Laat ons alsjeblieft iets weten als ze jullie contacteren, want sommige Britse kranten zijn haaien die voor niets terugdeinzen.’

‘Dus als een journalist ons contacteert, verwijzen we dan naar jullie? Of weigeren we sowieso een interview?’

Die Rik is wel heel praktisch, denkt Cato.

‘Gaan ze ons interviewen?’ Linda vindt dat duidelijk geen goed idee. ‘Dat wil ik helemaal niet. Niemand heeft iets te maken met mijn moeders verleden.’

Cato legt een geruststellende hand op haar arm.

‘Waarschijnlijk zal je die vraag nooit krijgen, ik zou me maar niet te veel zorgen maken als ik u was.’

De vrouw knikt.

‘Sorry, ik doe dat altijd. Me te veel zorgen maken. Tenminste, dat zegt mijn man.’

‘Mrs Peeters, excuseer dat ik het vraag.’ Anton Halow gaat naast de oudere vrouw lopen. Hij heeft zijn jasje ondertussen uitgetrokken, maar ziet er nog altijd heel pips uit. ‘Ik ben heel nieuwsgierig naar wat uw moeder nog weet over mijn vader. Zou het eventueel mogelijk zijn om haar eens te bezoeken? Niet voor het onderzoek, gewoon om iemand te ontmoeten die mijn vader gekend heeft als jonge man.’

Als iedereen de lift in loopt, gaat Toon naast Cato staan.

‘Mevrouw Fontaine?’

‘Zeg maar Cato.’

‘Cato. Waar staat Saradaar voor?’

Ze is verrast, de man heeft zich blijkbaar over haar geïnformeerd.

‘Dat is de naam van de stichting waar ik voor werk.’

Ze was vijftien jaar geleden als studente pedagogie bij de stichting terechtgekomen voor een stage, omdat ze vooral projecten rond onderwijs en opleidingen financierden en ze daar dus veel kon leren. Toen het ontzettend goed bleek te klikken met mevrouw Delphine Effenberg, de oprichtster van Saradaar, had die haar een job aangeboden.

‘De stichting die je leidt, bedoel je?’

Hij weet echt waar hij over praat, denkt Cato. Mevrouw Delphine had altijd gehoopt dat een van haar drie kinderen haar rol in Saradaar zou overnemen, maar die bleken niet geïnteresseerd. Tim zei weleens dat Saradaar het belangrijkste was dat zijn familie had gedaan, dus zijn oma zag hem als opvolger. Zijn dood had mevrouw Delphine gebroken, en na een paar maanden had ze aangekondigd dat ze de stichting niet langer wou leiden. Ze wilde absoluut dat Cato dat zou gaan doen, en ze had ja gezegd. Omdat het zo nauw verbonden was met

Tim, maar ook omdat het harde werk haar afleidde van haar verdriet.

‘Je hebt je research gedaan.’

‘Ik ben directeur van een museum dat altijd op zoek is naar fondsen, beste Cato. Als er ergens een organisatie is die fondsen heeft, dan is het mijn job om die te kennen.’

Ze lacht. Het is een uitspraak die ontzettend fout zou kunnen vallen, maar alles aan de man suggereert dat hij het als grapje bedoelt. Terwijl ze de lift uit lopen, legt hij zachtjes een hand op haar schouder en leidt haar naar een grote gesloten deur.

‘Aha, je wil geld,’ plaagt ze hem. ‘Wij hebben nog geen kunstprojecten gesteund, de meeste van onze fondsen gingen tot nu toe naar sociale initiatieven.’

‘Jullie hebben inderdaad al mooie dingen gesteund, las ik. Maar wat niet is, kan nog komen, nietwaar?’ Toon knipoogt en opent de deur naar een grote galerij. Er zijn een viertal mensen aan het werk met meters en waterpassen, overal staan grote kisten en hier en daar leunt een schilderij tegen de muur. Het zijn grote doeken, bijna allemaal portretten, de mannen zijn gekleed, de vrouwen vaak niet. De kleuren zijn uitgesproken maar toch dof, alsof er veel stof op de doeken ligt. En hij was geen vleier, Halow, niet al zijn doeken zijn even flatterend. Midden in de kamer ligt een plan op de grond, met daarop aangeduid welk schilderij waar moet komen.

‘De tentoonstelling is min of meer per thema opgebouwd,’ legt Toon uit. ‘Nu ja, hij had eigenlijk maar twee thema’s, Halow. Mensen en bergen. Zijn twee grote liefdes, zei hij altijd.’

Terwijl Rik en Linda elk een schilderij van dichtbij be-

kijken en Anton naar zijn telefoon staart, staan de twee experts tegen elkaar te fluisteren.

‘Maar die Saradaar, waar komt dat vandaan?’ vraagt Toon terwijl ze naar een volgende galerij wandelen.

‘De naam of de stichting?’

‘Allebei.’

‘De stichting is een initiatief van mevrouw Delphine. Ze kwam zelf uit een adellijk milieu, ik denk dat de Effenbergs een van de rijkste families van het land zijn, en ze trouwde dan ook nog eens met een van de rijkste mannen van België, de projectontwikkelaar André Vanmaele. Op mijn eerste werkdag grapte ze dat ze Saradaar had opgericht nadat haar drie kinderen afgestudeerd waren, omdat ze toch iets nuttigs wilde doen met al haar geld en alle tijd die ze had.’ Cato was oprecht verbaasd geweest dat ze daar zo open over was geweest, die stipte vrouw, maar open en bijna brutaal bleek gewoon haar stijl. ‘Ze heeft zich altijd op onderwijs gefocust omdat dat volgens haar de sleutel tot alles is, als het over gelijke kansen in deze maatschappij gaat. Net voor ze de stichting oprichtte, was ze naar India gereisd, en daar vond ze inspiratie voor de naam. Als ik het goed heb, betekent *saradaar* in het Hindi prins of aristocraat. Ze vond dat een grappige verwijzing naar haar familie.’

‘Wat een mooi verhaal.’ Rik duikt achter hen op. ‘Hoe genereus van die vrouw om zich zo in te zetten voor anderen. Wat doen jullie precies? En steunen jullie ook weleens medische projecten? Ik ben huisarts en in mijn provincie zijn er een aantal mooie initiatieven rond kinderen met een chronische aandoening.’

‘Interessant.’ Het gebeurt wel vaker dat mensen prompt met ideeën komen als ze ontdekken wat Cato doet.

Toon wordt meegetroond door Anton, en er ontstaat een geanimeerd gesprek in de groep over een gigantisch berggezicht waar duidelijk een stevige storm op aan de gang is.

Terwijl ze met de hele groep naar een volgende zaal wandelen, vertelt Rik over zijn werk en hoe hij daardoor dagelijks met de realiteit van armoede geconfronteerd wordt.

‘Ik woon dan wel in Kapellen, maar ik werk in Borgerhout.’

Het voelt wat raar aan, dit ernstige gesprek, zo meanderend tussen de schilderijen die miljoenen waard zijn. Maar Cato stelt zijn engagement wel op prijs, de man is duidelijk meer dan een mooi gezicht. Ze is ook blij dat hij wat ontdooid lijkt.

Af en toe stopt Toon om iets te vertellen over een specifiek schilderij. Een galerij staat vol met meer immense berggezichten – blijkbaar is het nooit mooi weer op Halows bergwandelingen. Anton vertelt dat zijn familie een chalet in Zwitserland heeft en dat zijn vader er vaak naartoe trok als hij weg wilde van zijn opeenvolgende echtgenotes, vriendinnen en kinderen.

‘Vandaar dat ze vaak zo turbulent lijken,’ lacht hij.

Als er in de volgende kamer weer vooral portretten hangen, vraagt Rik honderduit. Wie is dit of dat, hoelang moet een model zitten, werden ze betaald, kregen ze het afgewerkte schilderij, wat is het duurste doek op de tentoonstelling?

‘Ik ben gepassioneerd door kunst,’ verduidelijkt hij, ‘en voor mij is dit een unieke ervaring. Het lijkt me een heerlijke wereld om in te werken, niet?’ Hij kijkt Toon verwachtingsvol aan. ‘Zoveel schoonheid.’

‘En zoveel verzekeringen, praktische problemen en ego’s,’ lacht Toon. ‘Maar je hebt gelijk, het is een uitzonderlijk mooie job.’ Zijn glimlach zet zijn stelling kracht bij, hij ziet eruit als een jongetje dat net de koekendoos gevonden heeft.